

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยมีหลักการที่สำคัญได้แก่ ความเท่าเทียมกันของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ความเป็นอิสระในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ความลับและความบริสุทธิ์ เป็นธรรมโปร่งใสกับทุกฝ่ายในกระบวนการเลือกตั้ง ต้องไม่มีการดำเนินการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบโดยไม่ถูกต้องตาม กฎหมาย ระเบียบที่กำหนด ให้มีความเสมอภาคกันในการใช้สิทธิเลือกตั้ง (ประธาน สวรรณมงคล 2553:7)

การเลือกตั้ง จึงเป็นการเลือกผู้แทนของประชาชนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตย แต่การใช้ อำนาจของผู้แทนในปัจจุบันพบว่าผู้แทนใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง เครือญาติ จนเกิดคำถามว่าการเลือกตั้งที่ชอบธรรมจะได้ผู้แทนที่ชอบธรรมและใช้อำนาจนั้นจัดสรร ผลประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างชอบธรรมด้วยหรือไม่

จากการศึกษาของนักวิชาการที่ทำการศึกษาระเบียบผลการรณรงค์เพื่อสร้างกา มีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง ของสถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งให้เห็น ข้อค้นพบถึงลักษณะร่วมของแต่ละจังหวัด กล่าวคือ ในแต่ละจังหวัด มีโครงสร้างทางการเมือง ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน เห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนในทุกระดับมีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจลงคะแนนของประชาชนในชุมชน ในขณะที่เดียวกันก็มีความเกี่ยวข้องกับ นักการเมืองระดับชาติ และโครงสร้างทางการเมืองที่แสดงความสัมพันธ์แบบพึ่งพิง และระบบ อุปถัมภ์เกื้อกูลทางการเมือง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน เป็น พฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็นทั่วไปในทุกพื้นที่รวมทั้งจังหวัดชลบุรี (สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2543 : 34)

สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าประชาชนจะถูกระดมเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยการให้เงินทอง สิ่งของและคำมั่นสัญญาต่างๆ แลกเปลี่ยนกัน (เสนีย์ คำสุข 2547 : 204-205)

อย่างไรก็ตาม มีผู้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมในการเลือกผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล การให้ทรัพย์สิน สิ่งของส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในการเลือกผู้นำท้องถิ่นน้อยมาก (ทรงยุทธ วิถีธรรมศักดิ์ 2552 : 73) แต่ก็ยังเป็นเพียงการศึกษาเฉพาะกรณีและเป็นส่วนน้อย

วิธีการใช้เงินในการเลือกตั้งพบว่า มีพัฒนาการของการใช้เงินทุนมากขึ้น จากผลการ ศึกษาวิจัยของสุจิต บุญบงการ ซึ่งให้เห็นว่า เงินที่ใช้จ่ายในการหาเสียงส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเงินเกิน วงเงินที่กฎหมายกำหนด และการใช้จ่ายเงินซื้อเสียงยังเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่าย (อ้าง สุรเดช ครอบแก้ว 2550:16)

การใช้เงินในการประชาสัมพันธ์กลุ่มการเมืองก่อนที่จะหมดวาระการดำรงตำแหน่ง ของกลุ่มการเมือง ที่ผู้วิจัยได้สังเกตในพื้นที่ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการแลกเปลี่ยน ผลประโยชน์ในการเลือกตั้ง เช่นการเข้าพบหน่วยงานต่างๆของทางราชการ พร้อมกับแจกของที่ ระลึก ได้แก่ กระเป่า นามบัตรพร้อมทีมงาน และเมื่อเข้าสู่วาระการหาเสียง ความพยายามที่จะ แลกเปลี่ยนผลประโยชน์จะทำด้วยความระมัดระวังมากขึ้น มีทั้งผ่านตัวแทนของกลุ่มการเมืองลง ไปหาผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์หลังชนะการเลือกตั้ง ก็มีปรากฏเห็นอย่าง ชัดเจนภายใต้โครงการ กิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะ อย่างยิ่งเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ว่าเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้พื้นที่ อำเภอบ้านบึง ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เป็นกรณีในการศึกษา เพราะเป็นพื้นที่ ที่มีผู้ กล่าวถึงการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะในยุคของนายสมชาย คุณปลื้ม หรือ กำนันเป๊าะ ที่ถือว่ามียุทธศาสตร์ในการเลือกตั้งอย่างสูง ในพ.ศ.2548 มีส่วนช่วยให้ส.ส.ที่ย้ายมาจาก พรรคชาติไทยชนะการเลือกตั้งแบบขงทิ้ม ความสำเร็จเหล่านี้ไม่อาจปฏิเสธได้ว่านายสมชาย คุณปลื้ม มีส่วนในความสำเร็จ การจัดสรรผลประโยชน์ทางธุรกิจ การตอบแทนบุญคุณหวัะแนน การสร้างเครือข่ายเป็นพันธมิตรแบบเอื้อผลประโยชน์กับนักการเมืองด้วยกัน การทำงานของกลุ่ม กำนันเป๊าะ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่สมัย นายนิคม แสนเจริญ นายสนธยา คุณปลื้ม นายวิทยา คุณปลื้ม นายอิทธิพล คุณปลื้ม นายสรรศักดิ์ งามพิเชษฐ์ พยายามสร้างผลงานให้กับ ชาวจังหวัดชลบุรีมาตลอด พร้อมทั้งการโฆษณาผลงานอยู่เรื่อยๆ จนนำไปสู่การสร้างพรรค การเมืองใหม่ คือ พรรคพลังชล (ก่อตั้งพรรคพลังชลใน พ.ศ.2554) พร้อมกับชูนโยบายมิตรภาพ แห่งสายน้ำ ระดมเครือข่ายพันธมิตรทั้งจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้พรรคพลังชลมี จำนวนส.ส.เข้าไปในสภาฯ จากการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554

กล่าวได้ว่า ระบบอุปถัมภ์ที่ปรากฏในพื้นที่ จังหวัดชลบุรี เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบอุปการะ ฟังฟังอาศัยกันและกัน มีผลประโยชน์เกิดขึ้นทั้งสองฝ่าย และเป็นที่น่าสนใจว่า การเลือกตั้งท้องถิ่นที่เกี่ยวกับผลประโยชน์มีกระบวนการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันอย่างไรระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นอกเหนือจากการช่วยเหลือเป็นการส่วนตัวแล้ว การช่วยเหลือทางสังคมโดยผ่าน โครงการ/กิจกรรมต่างๆในพื้นที่ให้กับกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอาณัติของกลุ่มการเมืองของตน เช่น การจัดทัศนศึกษาดูงาน การจัดโครงการอบรมอาชีพต่างๆ การจัดกิจกรรมที่สื่อถึงอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในบางพื้นที่มีการกำหนดรางวัลแจกประชาชนภายใต้โครงการตามอำนาจหน้าที่ เช่น การแจกทีวีสี การแจกน้ำมันพืช น้ำปลา การแจกพัดลม ฯลฯ สิ่งของต่างๆ เหล่านี้ทางกลุ่มการเมืองได้จัดหามาเสริมกับทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดโครงการ ประชาชนได้รับผลประโยชน์ ขณะเดียวกันก็เน้นความสัมพันธ์ส่วนตัวกับประชาชนเพื่อความภักดีต่อกลุ่มการเมือง

กลุ่มการเมืองระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันก็ให้ความช่วยเหลือต่อกันเช่นกรณีการอุดหนุนเงินงบประมาณให้กับท้องถิ่นด้วยกัน การร่วมมือกันจัดกิจกรรมให้กับประชาชน ซึ่งการจัดกิจกรรมนี้เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรด้วยกันและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในพื้นที่กับกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

งานวิจัยศึกษาของ ธงชัย พิมพ์สกุล (อ้างใน เสรี โกมลเปลิน 2541 : 6-7) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดชลบุรี พบว่า การซื้อเสียงในการเลือกตั้งของจังหวัดชลบุรีมีรูปธรรมชัดเจนมาตั้งแต่ พ.ศ.2526 มีเรื่องของอิทธิพลอำนาจเถื่อน จากกลุ่มผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น ให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในอาณัติของกลุ่มให้ได้รับเลือกตั้ง โดยหวังผลประโยชน์ที่ตามมา ผู้มีอิทธิพลจึงอยู่ในฐานะผู้มีพระคุณ และผู้รับการอุปการะก็ต้องมีหน้าที่ตอบแทนคุณ เป็นลักษณะต่างแสวงหาผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกัน

กระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้งท้องถิ่น ระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จึงมุ่งค้นหาคำตอบว่า ขั้นตอนของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ อันมีลักษณะ เงื่อนไข ข้อตกลงและปัญหา อุปสรรคในกระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้งมีกระบวนการหรือการดำเนินงานอย่างไร โดยเฉพาะในช่วงที่มีการเลือกตั้งในจังหวัดชลบุรี และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์นี้จะเป็นการศึกษาการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์โดยทั่วไป ซึ่งอาจจะมีลักษณะการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมายหรือเป็นปัญหาค่านิยมที่สำคัญที่ขัดขวางการปกครองระบอบประชาธิปไตย

นายสันติพล พัตรสงวน ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง (ผอ.กต.) ประจำจังหวัดชลบุรี เปิดเผยกับหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นว่า ขณะนี้ จังหวัดชลบุรี ได้เตรียมการจัดการเลือกตั้ง 20 องค์การบริหารส่วนตำบล ภายหลังจากสิ้นสุดวาระบริหาร วันที่ 27 กันยายน 2554 ซึ่งทำให้ เขตอำเภอ บ้านบึง มีจำนวน 5 องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง องค์การบริหารส่วนตำบล ใต้แก้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิรุณ จะต้องจัดเตรียมการเลือกตั้งทั้งนายก อบต.และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมกัน ทางสำนักงานกต.ชลบุรี จึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตจังหวัด ช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้กับทางกต.จังหวัดชลบุรี และขอความร่วมมือจากประชาชนหากพบการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง โปรดแจ้งสำนักงานกต.ชลบุรี (โทร.038-467-575) ได้ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม (หนังสือพิมพ์ข่าวเศรษฐกิจ 1-15 กันยายน 2554 : หน้า 2)

ภายใต้ระบบทุนนิยมที่อาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในระบบประชาธิปไตยขั้นตอนการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับที่ ลิขิต ชีรเวคิน ได้ชี้ปัญหาที่เกิดขึ้นว่า ปัญหาของระบอบการเมืองการปกครองในปัจจุบันของไทย มี 4 ประการ คือ ปัญหาเรื่องการใช้เงินซื้อเสียงของนักการเมือง ปัญหาการแย่งตำแหน่งทางการเมือง ปัญหาการหาผลประโยชน์ในลักษณะนอกราชการบังหลวงจากงบประมาณ และ ปัญหาการแทรกแซงข้าราชการประจำ (ยุทธพร อิศรัชัย 2548 : 358)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ในการเลือกตั้งท้องถิ่นระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านบึงจังหวัดชลบุรี เพราะจากการสังเกตเหตุการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านบึง พบว่ายังมีความชัดเจนในการทำผิดกฎหมายการเลือกตั้งท้องถิ่น และบางกรณีเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ซึ่งมีลักษณะที่ขัดกัน ในทางกฎหมายและเป็นค่านิยมของสังคมในรูปแบบการอุปถัมภ์ค้ำชู

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาขั้นตอนของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้งท้องถิ่นระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

2.2 เพื่อศึกษาเงื่อนไขข้อตกลงในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้งท้องถิ่นระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในกระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้งท้องถิ่นระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

กระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้งท้องถิ่นระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้หลักวิชาการที่เห็นว่ามีความเกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ ทฤษฎีระบบอุปถัมภ์ และแนวคิดในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 2 พ.ศ.2546) และงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวคิดแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น มุ่งศึกษาในเรื่อง
  - 1.1 ทรัพยากรที่ใช้ในการเลือกตั้ง ซึ่งประกอบด้วย
    - ทุน (เงิน สิ่งของ คำสัญญา ฯลฯ)
    - ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ภูมิหลัง ฐานะ การศึกษา ผลงานและอื่นๆ)
    - ทีมงาน (บุคคลที่ช่วยเหลือเสียง)
  - 1.2 วิธีการหาเสียงเลือกตั้ง
    - การหาเสียงผ่านคนกลางหรือหัวคะแนน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หัวคะแนน
    - การหาเสียงทางตรงการเข้าหาผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยตัวเอง
  - 1.3 การปูพื้นฐานทางการเมืองในพื้นที่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น
    - เคยลงสมัครหรือเคยเป็นผู้อุปถัมภ์ค้ำชูผู้สมัครคนอื่นในการเลือกตั้ง
    - เคยเป็นผู้อุปถัมภ์ค้ำชูผู้อื่น ได้รับผลประโยชน์มาก่อน
    - เป็นเจ้าของสื่อ หนังสือพิมพ์หรือการให้การสนับสนุนเงินทุน
2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มุ่งศึกษาในเรื่อง
  - 2.1 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง (ตรวจสอบผู้สมัครฯ/ นโยบาย)
  - 2.2 การติดตามข่าวสารทางการเมือง
  - 2.3 ความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือ หัวคะแนน
  - 2.4 การตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ โดยมุ่งศึกษาประเด็นรายละเอียดดังนี้
  - 3.1 วิธีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์

- การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางตรง

- การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางอ้อม

3.2 กระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์

- กระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ก่อน – หลัง การเลือกตั้ง

- เงื่อนไขข้อตกลงเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

- ปัญหา อุปสรรคในกระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์เกี่ยวกับการ

เลือกตั้ง

3.3 ผลประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนระหว่าง 2 ฝ่าย

- สิ่งที่ได้รับสมัครเลือกตั้งได้รับจากการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (คะแนน

เสียง)

- สิ่งที่มีสิทธิ์เลือกตั้งได้รับจากการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (สิ่งของต่างๆ

เงิน คำนันสัญญาต่างๆ และอื่นๆ)

- ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (ผลลัพธ์ทางด้านบวก และ

ผลลัพธ์ทางด้านลบ)

4. ความสัมพันธ์ในสังคมไทย ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ จารีตประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น

วิถีชีวิต ทศนคติ ค่านิยม และปทัสถานทางสังคมของคนไทย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน 52 หมู่บ้าน และ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 11 แห่ง

4.2 ขอบเขตด้านประชากรวิจัย

ประชากร ประชากรในพื้นที่ อำเภอบ้านบึงทุกกลุ่ม รวมประมาณจำนวน 72,360 คน ในพื้นที่มี กำนันที่ทำการปกครองจำนวน 8 คน มีผู้ใหญ่บ้านจำนวน 44 คน มีประชาชน จำนวน 72,360 คน แยกเป็น ชาย จำนวน 35,975 คน และ หญิง จำนวน 36,386 คน ตาม รายงานสถิติประชากร เดือน กันยายน 2552 อำเภอบ้านบึง จ.ชลบุรี

คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างวิจัย ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 45 คน

ดังนี้

1. ประธานชุมชน	จำนวน 10 คน
2. กำนัน	จำนวน 4 คน
3. ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 10 คน
4. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	จำนวน 11 คน
5. หัวคะแนน	จำนวน 10 คน

4.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลา ในการศึกษา เรื่อง กระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในเขตอำเภอบ้านบึง จ.ชลบุรี จะศึกษาในห้วง

-ก่อนการเลือกตั้ง และ ระหว่างการเลือกตั้ง

4.3.1 เทศบาลเมืองบ้านบึง ช่วงระหว่าง มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ.2553

4.3.2 เทศบาลตำบลหัวกุญแจ ช่วงระหว่าง มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553
(ศึกษาจากเอกสาร หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และ สอบถามข้อมูล)

-หลังการเลือกตั้ง

4.3.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านบึง เป็นการศึกษา ช่วงระยะเวลา มกราคม พ.ศ. 2553 ถึง มกราคม- มีนาคม พ.ศ. 2554

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

5.1 กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ได้เจาะจงว่าจะสัมภาษณ์ และศึกษาหาข้อมูล ไม่สามารถทำได้ครบตามที่ระบุไว้ แต่ก็ได้ปรับเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์งานวิจัย

5.2 ห้วงระยะเวลาลงพื้นที่ในหลายพื้นที่อยู่ในช่วงกำลังดำเนินการรณรงค์หาเสียง ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดที่สำคัญมาก เพราะประชากรกลุ่มตัวอย่างระมัดระวังการให้ข้อมูล

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 กระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้งท้องถิ่น หมายถึง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยใช้ เงิน สิ่งของ คำมั่น สัญญาต่างๆ และ คะแนนเสียง ในเขตอำเภอบ้านบึง

6.2 การแลกเปลี่ยน หมายถึง การเอาของต่อของแลกกัน รวมทั้ง เงิน สิ่งของ ค้ำประกัน สัญญาและคะแนนเสียง

6.3 ผลประโยชน์ หมายถึง ผลประโยชน์ส่วนตัวที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือ เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยอาจจะเป็นไปในรูป สิ่งของ เงินทอง นโยบาย ที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยแยกเป็น

6.3.1 ผลประโยชน์ทางสังคม เช่น เพื่อน เครือญาติ ครอบครัว องค์กรต่างๆ

6.3.2 ผลประโยชน์ทางกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2546)

6.4 การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545

6.5 ท้องถิ่น หมายถึง ท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านบึง ประกอบด้วย เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล

6.6 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

6.7 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

6.8 คะแนนเสียง หมายถึง คะแนนเสียงที่เกิดจากกระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านบึง

6.9 สิ่งของต่างๆ หมายถึง สิ่งของที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งมอบให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อมีวัตถุประสงค์ให้มาลงคะแนนเสียงให้ตนเอง

6.10 เงิน หมายถึง เงินที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง มอบให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อชักจูง โน้มน้าวให้มาลงคะแนนเสียงให้ตนเอง

6.11 ค้ำประกันสัญญา หมายถึง ค้ำประกันสัญญาระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

6.12 ความสัมพันธ์ในสังคมไทย หมายถึง ระบบอุปถัมภ์ จารีตประเพณี วัฒนธรรม ท้องถิ่น

6.13 อำเภอบ้านบึง หมายถึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย ตำบล 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองอิรุณ ตำบลครองแก้ว ตำบลหนองบอนแดง ตำบลมาบไผ่ ตำบลหนองซำซาก ตำบลหนองไผ่แก้ว ตำบลบ้านบึง และตำบลหนองซาก

6.14 จังหวัดชลบุรี หมายถึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทย โดยประกอบด้วยอำเภอทั้งหมด 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอพนัสนิคม อำเภอบ้านบึง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอพานทอง อำเภอสัตหีบ อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ่อทอง อำเภอ เกาะสีห์ และอำเภอเกาะจันทร์

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้

7.1 ทราบขั้นตอนของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง อันจะนำมาเป็นข้อมูลที่กว้างเพื่อพัฒนาการเมืองรวมถึงการปฏิรูปการเลือกตั้งท้องถิ่นต่อไป

7.2 เพื่อทราบเงื่อนไขข้อตกลงในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้ง ท้องถิ่น

7.3 เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในการเลือกตั้งท้องถิ่น

